

Dva znesváření sousedé spojí síly,
aby oživil zanedbanou zahradu.

ZAHRADA ZA SOUMRAKU

román

AUTORKA BESTSELLERU
KNIHOVNA MALÝCH ZÁZRAKŮ

SARA NISHA ADAMS

ZAHRADA
ZA SOUMRAKU

Copyright © 2023 Sara Nisha Adams

Všechna práva vyhrazena.

*Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Translation © Jana Mandelíková, 2024

Cover © Ellie Game, 2024

© DOBROVSKÝ s.r.o., 2024

ISBN 978-80-277-5384-0 (pdf)

SARA NISHA ADAMS

ZAHRADA ZA SOUMRAKU

přeložila Jana Mandelíková

Willovi

Část první

PODZIM

Pátek 21. září 2018

Jistě tě potěší, že zahrada se už chystá na příchod podzimu. Líska shazuje listí a vypadá poněkud vytáhle: občas koutkem oka zachytím stíny jejích spirálovitých větví a na okamžik mám dojem, jako by to bylo něco z jiného světa. Ten strom jsme vždycky zbožňovaly, vid'? Morris se pod ním často spokojeně stočil do klubíčka po celodenní dřině s plašením ptáků a lovením padajícího listí. Vždycky míval poněkud ambicióznější představy, než co mu nohy v jeho pokročilém věku dovolovaly.

Našemu záhonku s jiřinami se pořád daří dobře – letos café au lait. Doporučil mi je ten mládenec v zahradním centru a jsem ráda, že jsem se jeho doporučením řídila. Ty tedy jsou bujné! Ale jak nám tu hodně přšelo, hlavičky mají těžké a já skoro nedokážu ustříhnout stonek, aby mi květ neodpadl s plesknutím na zem. A když se mi jich podaří pár strčit do vázy, často pak najdu drobnou šnečka zavrtaného hluboko do okvětních lístků. Jednou ráno jsem dokonce tři šnečky přistihla, jak se plazí po kuchyňské lince od kytice ke dřezu.

Obávám se, že z Eastbourne Road nemám moc drbů, o které bych se mohla podělit. Ale vzpomínáš si, jak jsem ti říkala o tom chlapíkovi v červených kalhotách, který bydlí ve druhém patře naproti přes ulici? Ten, co vždycky, když se venku něco děje,

namáčkne na okno svoje břicho? No, tak už to udělal zase. Dneska jsem si při procházce do Clissoldského parku všimla jeho holého pupku, jak s telefonem vystrčeným z okna fotil dopravní zácpu. Taky jsem prošla kolem těch válcíciých sousedů. Pořád si navzájem buší na dveře a dožadují se, aby se „trochu ztišili!“, jenže přitom dělají mnohem víc hluku než předtím!

Dnes muselo být ve vzduchu něco, kvůli čemu byli všichni hrozně napružení. Září je stále jasné a celkem teplé, tak možná leze našim sousedům na mozek to doznívající horko. Taky jsi to touhle dobou cítila, vzpomínáš? Vždycky jsi vyjížděla po liškách, zejména když bylo horko.

Jinak ta nová sousedka – jedna z těch válcíciých stran – tak ta vypadá „dost nóbl“, jak bys to popsala. Už tu bydlí pár měsíců, ale je tu nová v tom smyslu, že se zatím nepokusila s nikým z nás seznámit (ale řekla bych, že to je v téhle době asi celkem běžné). Od chvíle, co se nastěhovala, měla v domě stavební dělníky – bohudík nedávno konečně odešli. Nadobro. Když naložili a odvezli ten svůj kontejner, oddechla jsem si. Byl tu takový hluk! To jejich klábosení, ta rachotící suť. Kdyby tu ještě byl Fraser, tak by na ně určitě každé ráno ňafal z okna ve snaze připojit se k jejich falešnému prozpěvování.

Její dům je teď takřka k nepoznání. Je natřený na tmavě modro a dveře má v barvě kachní modři, což je podle Jenny prý velice „trendy“. Vlastně bych řekla, že celý Stoke Newington začíná vypadat víc a víc „trendy“. Všechno je tady pečlivě zastřižené, předzahrádky jsou „minimalistické“ a ozdobené jen květináči s malými olivovníky a vavříny. Vyleštěné dlaždice, natřené dveře a přístřešky na popelnice – ano, malé domečky na popelnice! Víím, že i za nás jsme se snažili mít to tu hezké, ale to bylo něco jiného, víd? Pořád jsme zametali, natírali a uklízeli. Dělali jsme, co se dalo. A Prem pořád něco vyráběl,

samé praktické věci. To křesílko! Byl na něj tak hrdý. Umím si představit, že by uměl vyrobit úžasný přístřešek na popelnice, kdyby to bylo tenkrát v módě.

Největší rozdíl mezi tehdejší dobou a dneškem je ale v tom, že skoro nikoho z lidí, kteří bydlí za těmi dokonale natřenými dveřmi, neznám. Měla bych si asi víc povídat, zvát je do zahrady, to jsem přece slíbila. Jenže dnes je všechno jinak, nikdo není tak přátelský, jako bývali lidi dřív. Vykročit z domu nebo pozdravit cizího člověka mi připadá těžší než kdy dřív. I když tohle místo bude vždycky můj domov, nic mi tu už nepřipadá důvěrně známé. Všechny staré známé tváře opouštějí město nebo rovnou tento svět.

Aspoň že zahrada tu stále je. Každý rok se proměňuje, ale pořád mi připadá tak kouzelná jako vždycky.

Navždy s láskou
tvá přítelkyně
Maya x

Kapitola první

Winston

Září 2018

„PROMIŇTE!“ OSTRÝ A NEPŘÍJEMNÝ HLAS pronikl vodopádem hudby, která se mu řinula ze sluchátek do uší. „Pane Winstone?“

Víčka zavřených očí stiskl pevně k sobě, aby si co nejdéle udržel pocit ranního klidu. V teplém vzduchu bylo stále ještě cítit léto, ale svěží větřík už připomínal, že se blíží podzim. Winstonovi už teď chyběly dlouhé, ospalé dny typické pro srpen a začátek září, ačkoli letos mu jeho obvyklé letní opalování rušila tahleta parádní nová sousedka, která dokázala proměnit každý okamžik v bolehlav.

Od chvíle, kdy se nastěhovala do sousedního domu, který býval neobydlený, co si Winston pamatoval, zavládl všude kolem chaos.

Jejich na sebe navazující domy spojoval totiž jeden neobvyklý prvek: společná zahrada. Donedávna to bývala Winstonova tichá a zarostlá kuřárna – jeho místo pro chvíle klidu. Jenže teď se z ní stalo bojiště.

Už několik týdnů si Winston a Královna ze Sáby (jak by jí jistě přezdívala jeho matka, i když od stavařů vyrozuměl, že se jmenuje Bernice) na střídačku rozhořčeně bušili na dveře, aby si na něco stěžovali. Nejprve se nepohodli kvůli tomu, že stavební dělníci začínali pracovat každé ráno přesně v osm, naladili otravně hlasité rádio a pustili se do vrtání, až Winstonovy zdi zlověstně vibrovaly.

Byli to jinak přátelští chlapi a Winston se s nimi vždycky zastavil na kus řeči, když však zjistil, že Královna ze Sáby po nich chce, aby pracovali i o nedělích, už to nevydržel.

„A co mám jako dělat? Bydlet až do smrti na staveništi?“ odsekla, když jí jednou zabušil na dveře, aby ji požádal, jestli by nemohli začínat v nějakou rozumnější hodinu. „Je mi upřímně jedno, kde budeš bydlet,“ zamumlal si pod nos, „hlavně když mě nebudeš otravovat!“

A je to jen pár dní, co musel bušit pěstí na společnou zeď řadového domku zase, protože když nedělali kravál dělníci, dělal ho její syn. Winston nemohl pochopit, jak jedno malé dítě, zejména takové, které se na veřejnosti tváří jako slušně vychovaný andílek, dokáže dělat takový hluk. Ten kluk očividně hrozně rád běhal po schodech nahoru a dolů, akorát přitom dupal jako stádo nosorožců. Po šesti letech života v čísle 79, krajním řadovém domku a bez sousedů ve vedlejší domě, byl Winston zvyklý na ticho a klid. Bernice mu převrátila život vzhůru nohama.

Ve snaze přehlušit hluk, který vydávalo její dítě, si Winston pouštěl hudbu nesmyslně nahlas (někdy to byl drum and bass, někdy staré dobré R&B, občas Kate Bush – měl rozmanitý vkus). Kakofonie zvuků samozřejmě způsobila, že Královna ze Sáby bušila pro změnu na *jeho* dveře.

„Ztlumte ten zatracenej rámus!“

Postřehl, že chtěla použít silnější výraz než „zatracenej“ rámus, ale bohužel pro ni za ní vykukoval nevinný obličejík jejího synka.

„Sebastian se snaží dělat domácí úkoly,“ dodala už mírněji. Sebastian, o kterém byla řeč, souhlasně přikývl, ani stopy po dusajícím nosorožci, který v něm musel dřímat.

A teď zase rušila Winstonův odpočinek na zahradě. Jak se nad ním tčil její stín, frustrovaně se mu zrychlil tep.

„Pane Winstone?“ zopakovala hlasitě a odkašlala si.

Strhl si sluchátka z uší. „Říkal jsem vám, že jsem jen *Winston*,“ odsekl, aniž otevřel oči. Co proboha živého zase provedl? Hověl si ve starém dřevěném křesílku, které se v téhle zahradě zabydlelo očividně dávno předtím, než se přistěhoval. Nohy měl položené na ošklivém šedivém okraji vyvýšeného záhonu, ze kterého se odlupoval letitý nátěr. Ty záhony úplně nesnášel: byly zaplevelelé přerostlým ostružiním a svlačcem a chaotickou změtí navíc podtrhoval štiplavý zápach liščího trusu.

„Promiňte!“ zopakovala, jako by ho neslyšela.

Teď teprve se na ni podíval. „*Co zase?*“

„Prosím, nekuřte tu, když je tady můj syn,“ požádala ho bez okolků.

No jasně. Mohl to tušit. Kdykoli si na zahradě zapálil, Královna ze Sáby hned bušila na své kuchyňské okno a se znechuceným úšklebkem na tváři mu pomocí pantomimy naznačovala, že má cigaretu típnout.

„Nepřeju si, aby byl vystavován pasivnímu kouření.“

Winston se v křesílku napřímil a pohledem pátral po jejím synovi.

„Vždyť tu není!“ ohradil se. Sotva to však dořekl, zahlédl chlapce v prvním patře, jak tiskne obličej na okno, rukama si zakrývá ústa a ze všech sil se snaží zadržet smích, jako by hrozilo, že z něj vytryskne očima, ušima, nosem i pusou.

Cigareta Winstonovi dohořívala mezi konečky prstů. Znovu se pohodlně opřel, naposledy z ní dlouze potáhl a kouř vyfoukl přímo před jejím zlostným pohledem nahoru. Kdyby ho teď viděla jeho matka, jeho přístup by ji šokoval i potěšil zároveň.

„Ale *samozřejmě*, zlato, stačí říct,“ odvětil mrazivě. Královna ze Sáby sebou při oslovení „zlato“ trhla, v což doufal, ale ten reflex, jak sklopila oči... napadlo ho, jestli ji to neranilo nějak hlouběji. Jestli jí tak kdysi neříkal ještě někdo jiný, koho taky nenáviděla.

Temný a vzdálený výraz z její tváře ale ve vteřině zmizel a opět ho vystřídalo opovržení. „Hnus,“ zamumlala. Pak se otočila, zamířila zpátky k sobě do kuchyně a dveře se za ní zabouchly. Jejich dva řadové domky shlížely na Winstona. Byly úplně stejné, jenom zrcadlově obrácené – oba měly viktoriánské cihlové zdi, šikmé střechy a vysoké komíny. Ale její dům byl zrekonstruovaný; velká, zbrusu nová kuchyňská okna s ocelovými rámy byla bez poskvrnky: nedávno je osadil stavař, který se považoval za příštího Jamese Blunta. Winstonova stahovací okna byla naproti tomu očividně desítky let stará – skla byla ušmudlaná, špinavá od deště a zasazená do starých zrezivělých rámu.

Winston se zhluboka nadechl, aby si vychutnal okolní klid. Konečně. Jenže to netrvalo moc dlouho.

„Haló!“ ozval se zpoza zdi oddělující zahradu od ulice Salův hlas. Nejdřív Winston zahlédl jenom Salovu čepici s bambulí, která, jak se domníval, musela patřit jeho ženě Angele. Nesnášel stereotypní názory, ale růžovo-bílé proužky a duhová bambule nebyl úplně Salův styl.

„Ano, Sale?“ odpověděl Winston, když se nade zdí objevilo i Salovo husté obočí a zelené oči. Pohled na jeho šéfa a přítele v jedné osobě ho potěšil.

„Winstone, synku, mohl bys za mě teď zaskočit v krámku? Víím, že máš dnes volno, ale je to jen na chvílku. Musím vyzvednout Angelu z hodiny pilatesu.“

„Jasně.“ Winston se pokusil zamaskovat prvotní zklamání. Těšil se na svůj volný den a na to, že bude štvát sousedku, lenošit na pohovce, poslouchat stará céděčka, která mu připomínala rodinu, a vařit ve velkém jídla, která pak zapomenou sníst. Naplánoval si celý den plný aktivit, aby zapomněl na skutečnost, že musí trávit jejich páté výročí sám. Lewis byl zase v kanceláři. V práci byl už desátý den v řadě a doma se mezitím sotva ukázal. Dárek k výročí,

který Winston zabalil už před pár dny, ležel nedotčený na kuchyňské lince. Podařilo se mu vypátrat desku s původní nahrávkou zpěvačky Little Eva – když byl Lewis malý, jeho táta mu ji často pouštěl, ale ta stará se dávno někde ztratila. Horní stranu balíčku zdobilo „L“ a pět hvězdiček, jedna za každý rok, co tvořili pár. Winston si teď připadal hloupě, že věnoval tolik pozornosti detailům.

Práce v obchodě byla možná beztak příhodnější způsob, jak oslavit výročí, protože poslední dobou stejně trávil víc času se zákazníky než s Lewisem.

Pohlédl na telefon. Lewis mu dokonce zatím neposlal ani esemesku s blahopřáním. V telefonu měl jen jednu novou zprávu od své starší sestry Ruth, která žila s rodinou v Kanadě: *Winstonku, stýská se mi. Dáme někdy FaceTime?*

Zhruba stejnou zprávu mu posílala skoro každý týden a občas připojila fotky svých dětí, které už hrozně vyrostly – bylo jim osm a devět let. Naposledy je viděl, když to byla ještě batolata.

Nehledě na to, jak pravidelně mu psala nebo se mu pokoušela dovolat, Winston si stejně nikdy nedokázal najít vhodnou chvíli, aby jí zavolał zpátky.

Zatímco Salova bambule hopkala podél zdi zpátky, Winston prošel do chodby, aby se přezul do pořádných bot. „Do hajzlu!“ zaklel, když uklouzl na hromádce letáků a nevyžádané pošty, která ležela na rohožce. Sklonil se, aby zvedl obálku s letáky nějakých zahrad, jejichž stránky zdobily fotografie záplavy rozkvetlých květin.

„Jak si proboha někdo může myslet, že mám energii na zahradničení?“ zamumlal a hodil obálku spolu s ostatní poštou na telefonní stolek. Vizitky opravářů. Nabídky lákající na věštění z dlaně. Menu různých restaurací s rozvozem jídla. A obálky adresované „obyvatelům čísla 79“ s předtištěnými vzkazy od realitních agentů: „Už jste uvažovali o prodeji svého domu?“

Na počest Královny ze Sáby za sebou hlasitě bouchl vstupními dveřmi.

„Je to zvláštní, vidět vás tady v neděli,“ poznamenala Jenny, která patřila mezi nezapomenutelné a dlouhodobé místní zákazníky Salova krámku. Winston automaticky sáhl nahoru, aby jí podal dvě krabičky červených marlborek s nezbytným nevábým obrázkem něčích zčernalých plic. Jenny muselo být přes osmdesát, ačkoli Winston se jí na věk nikdy nezeptal, a říkalo se, že si v Salově krámku kupovala třikrát týdně čtyřicet marlborek, co účetní záznamy pamatují.

„No tak, Vincente, podejte mi je,“ zachichotala se Jenny. Winston obdivoval její loajalitu a důslednost a taky její vkus v oblékání. Dnes měla na sobě retro kožich a lesklé legíny. Zase mu popletla jméno, což už tolik neobdivoval, ale i v tom byla důsledná.

V takových chvílích vždycky slyšel matčin hlas: „Dala jsem ti anglické jméno, aby ho nikdo nemohl poplést.“ Winston se pokoušel Jenny několikrát opravit, ale ona pokaždé prostě odvětila: „*Já vím!* Jako ten malíř. Krásné jméno.“ Jediné, co mu zabránilo v tom, aby ji znovu opravil, byla představa, že by musel říct: „Ne, Winston jako Churchill, ten státník.“

Sal na tom byl ale mnohem hůř. Jenny mu stále říkala „Baculáček“, což byla přezdívka, kterou láskyplně používal jeho otec, když byl Sal malý a všechn čas trávil čtením obrázkových knížek pod pultem. Krámeček patřil Salově rodině už celá desetiletí; byl na Stoke Newington Road už v podstatě takovou institucí.

„Jak to, že jste tady, Vinci?“ zopakovala Jenny.

„Zaskakuju za Sala, jel vyzvednout Angelu z pilatesu,“ odpověděl a podařilo se mu udržet úsměv na tváři.

Jenny přikývla, podala mu hotovost a s mrknutím se obrátila k odchodu. Rukama pevně svírala chodítko a čekala, až se zákazníci ve frontě před ní rozestoupí jako moře: lidi se vždycky před Jenny rozestupovali. Vědělo se, že pokud jí nevyjdete vstříc, má to následky. Jistý palec padl jednou jejímu chodítku za obět. „Namouduši nehoda,“ tvrdila Jenny, ale její drzý úsměv vypovídal o něčem úplně jiném.

Winston miloval ten pocit sounáležitosti, který v krámku panoval. Ty každodenní výstřednosti, známé tváře, momentky ze životů svých sousedů. Měl dokonce rád i lidi, jako byl *Remcal* Howard, který dokázal půl hodiny s gustem lamentovat nad stavem světa, aby si pak koupil jeden jediný balíček sezamových sušenek pro svou kmotřenku. Taky si rád povídal se ženou, která čas od času přicházela pro fazole mungo, zpravidla když měla na návštěvě svého otce: „Jí jenom fazole mungo, někdy ještě s okrou,“ říkávala, oba se tomu vždycky zasmáli a vyměnili si tipy na recepty. „Řekněte mi, že si to mungo aspoň dává po indicku s badh nebo s kadhi?“ ujišťoval se Winston a zákaznice Vritti příkyvovala: „Když vařím já, tak jediné takhle. Moje matka by byla jinak zděšená.“ A konečně tu byl jeden anonymní zákazník, který se občas stavil, jen aby okomentoval počasí. „Dneska je zima, co?“ říkal, když sledoval Winstona v bezprstých rukavicích. Nebo „Celkem horko, vidíte?“, to když Winston rukavice neměl.

Dohromady tvořili komunitu, a přitom mezi nimi mohl být zcela sám sebou.

Tedy, většinou.

V tom okamžiku ji totiž spatřil. Královnu ze Sáby. V náručí držela dvě lahve vína, jako by chovala dvojčata, a protivně nahlas mluvila do malých bezdrátových sluchátek.

Kde se tu vzala? Ještě *nikdy* ji v krámku neviděl.

„Úplná noční můra,“ pohoršeně mlaskla. „Je neuvěřitelně *neomalený*. Vůbec nebere ohledy... Ne, Clemmie. *Je to tak.*“ Očima těkala po obchodě, přeskakovala mezi regálem se sedmnácti typy rýže, řemeslnými pivy v chladničce a uličkou snad se všemi druhy oliv, co jich na světě je.

„Jako by vyrůstal mezi divočky... ne, Clemmie, nemyslím to rasisticky.“ Poslední větu zašeptala, ale přesto to bylo dost nahlas, aby se za ní pár hlav otočilo. „Pořád tam otravuje,“ pokračovala, „čoudí z těch hnusných cigaret a rozvaluje se v křesle, co vypadá, jako by ho sežral a pak vyblil pes. Občas si říkám, jestli má vůbec nějakou práci, protože mi připadá, že se pořád poflakuje kolem. Jak si může dovolit nájemný? Tohle je celkem *slušná* čtvrt. Ne, Clemmie, není to jako v devadesátých letech, teď je to tu fakt hezký.“

Winstonovi hořely tváře. Rozhodně se kolem nepoflakuje, neděle je totiž jediný den, kdy má volno. A ona má co mluvit – viděl, jak tráví hodiny před televizí a donekonečna sleduje pořad *Home Under the Hammer*.

Teenager u pultu si balil tři instantní nudlové polévky do látkové tašky s nápisem „Válka proti plastům“ a Královna ze Sáby zatím pokročila vpřed. „Říkala jsem si, že zkusím zavolat jeho domácímu, ať ho vykopne. Minimálně chci, aby si po sobě začal uklízet,“ pronesla přesně v ten okamžik, kdy její pohled padl na Winstona. Nejprve ho nezaregistrovala, líně ho přejela očima, protože neviditelná osoba za pultem ji nezajímala.

A pak...

Ten výraz!

K nezaplacení.

Zarazila se uprostřed slova, ústa otevřená, oči dokořán, nevěřící pohled.

„Znovu zdravím, sousedko,“ usmál se Winston sladce, zatímco ona mrskla lahve na pult.

Omluvila se kamarádce do telefonu, přičemž tón jejího hlasu se v mžiku změnil z rozhořčeného a pobouřeného na poněkud přeslazený. „No nic, musím běžet. Mám tě ráda a pozdravuj rodinu, Clemmie.“

Zatímco markoval lahve, Bernice upírala oči na pokladnu, na které se objevilo nejprve 11 liber, pak 14 liber a nakonec celková cena 25 liber.

„Dobrá vína,“ poznamenal, ani nevěděl proč. „Jste snad znalkyně?“ Pokusil se udržet si tón, který používal u ostatních zákazníků, ale vyznělo to daleko ostřeji.

„Someliér,“ odvětila stroze.

„Jakže?“ Balil lahve do tašky s pohledem upřeným na své ruce.

„To slovo, které hledáte, je *sommelier*,“ zopakovala tentokrát francouzsky.

„Jasně,“ odvětil. Nehledal žádné slovo, ale teď mu na mysl vytanulo *kráva*. „Dvacet pět liber, prosím,“ řekl.

Frustrovaně se zadíval na cereálie, vyrovnané od podlahy ke stropu v pravém zadním rohu krámků, z nichž na něj posměšně shlížel obrázek tygra Tonyho. Na bezpečnostním monitoru před sebou si všiml, s jakým odstupem od pultu Bernice stojí. Lidé se většinou nakláněli přes přepážku, a zatímco mu vyprávěli historky o svých vnoučatech, o dramatech v práci nebo o nevěrných partnerech, divoce gestikulovali.

„Hotově, nebo kartou?“

„Kartou.“

Žádné „prosím“. Ovšem proč by Královna ze Sáby říkala prosím?

Než se stihl zeptat, jestli chce účtenku, už byla venku ze dveří. A hned za ní se objevila Jenny ve svém kožichu a s chodítkem a tlačila se přes frontu zpět k pultu. Sledoval, jak zachmuřené obličej roztávají do pobavených úsměvů, zatímco Jenny prozpěvovala: „Díky, miláčku,“ a „Zlatíčko, uhněte mi prosím z cesty.“

„Vinci!“

Winston se usmál skrze zařaté zuby.

„Vinci!“ zopakovala.

„Ano, Jenny?“

„Dal jste mi *mentolky*. Nemám u sebe brýle, ale jsem si docela jistá, že to jsou *mentolky*, Vinci.“

Hodila neotevřené krabičky na pult. Tmavé, zčernalé plíce se na něj vyčítavě dívaly. *Byly* to *mentolky*. Jak to poznala, když neměla brýle?

„Připadaly mi jiné,“ dodala Jenny, jako by mu četla myšlenky.

„Promiňte, Jenny.“ Winston jí rychle podal správné krabičky červených *marlborek*. „Moc se omlouvám.“

„Netrapte se, miláčku,“ strčila je Jenny do kapsy. „Zatím se vám nikdy nic podobného nestalo. Jste v pořádku? *Kdo* to byl?“ pokývla hlavou směrem ke dveřím.

„Kdo byl kdo?“ přeptal se, i když si uvědomoval, že zákazníci za ní začínají nesouhlasně přešlapovat.

„Ta ženská. Taška s lahvemi. Vaše přítelkyně, nebo co?“ Na tváři vyloudila škádlivý úsměv. „Co se stalo s tím vaším mláďencem?“

„Ne, nic, to byla moje nová sousedka. Nastěhovala se před pár měsíci. Nejsme zrovna kamarádi.“

„Ha!“ zasmála se Jenny a pohodila hlavou. „Připadalo mi, že z vás vzájemná přitažlivost vyloženě sálá,“ zažertovala a teatrálně pohlédla na zákazníky za sebou, kteří se poslušně zasmáli na Winstonův účet.

„Díky, Jenny,“ záupěl Winston. „Vy vážně umíte potěšit!“

Letmo pohlédl na telefon, jestli mu Lewis neposlal zprávu, ale nic tam nebylo – jen fotka na pozadí obrazovky: Lewis a Winston zavěšení do sebe na pláži a jejich siluety vykreslené sluncem. Připadala mu jako z jiného života.

„Další, prosím,“ řekl a snažil se zamaskovat zklamání.

Kapitola druhá

Winston

Září 2018

Po SALOVĚ NÁVRATU SE WINSTON rozloučil a vyrazil pomalým krokem po Stoke Newington Road. Míjel páry, které se smály nebo se k sobě tiskly, aby se chránily před podzimním větříkem. Skupinky kamarádů posedávaly před hospodou a řešily problémy světa, házely do sebe püllitry piva a chechtaly se své pošetilosti. Winston kráčel se skloněnou hlavou a sledoval, jak jedna noha střídá druhou. Snažil se nevšímat si toho, jak se mu temnota přicházejícího večera usazuje na hrudi a svírá mu dech. Spolu s nastupujícím chladem proměnila jeho plíce v led.

Po směně v práci se Winston zpravidla uvelebil před televizí, kde také usínal. To znamenalo, že když se Lewis vrátil z práce, a nezáleželo na tom, jak pozdě, probudil Winstona a společně zamířili nahoru – uléhání do postele pak nebylo tak osamělé. Jenže od té doby, co se vedle přistěhovala Bernice a její syn, bylo usínání na pohovce těžší. Zvuky z jejich domu, jejich smích nebo jindy hlasité hádky ho udržovaly v bdělém stavu. Jak moc Královnu ze Sáby nesnášel, tak moc jí taky záviděl. Neustále mu připomínala, že ona má nějaký život, rodinu a syna, který jí dělá společnost.

Winston byl doma skoro pořád sám.

Na rohu odbočil ze Stoke Newington Road na Eastbourne Road a konečně zvedl hlavu. Přelétl pohledem identickou architekturu

viktoriánských řadových domků. Některé z nich byly nově natřené a na vstupních dveřích zářila mosazná klepadla a výrazná čísla. Přemýšlel, co se asi za těmi dveřmi děje. Bydlelo tu hodně lidí, se kterými se ještě vůbec nepotkal. Se zákaznicí v krámků si vždycky povídal, ale když došlo na sousedy v ulici, sotva znal jejich obličej, natož jména. Většina závěsů teď byla zatažená. Občas na nich světla vykreslovala siluety pokojových rostlin, takže vypadaly jako džungle ve městě. Byly to jediné stopy, ze kterých mohl usuzovat, kdo tu bydlí a jaký asi vede život.

Už od půlky ulice slyšel televizi, která hrála v čísle 68. V bytě v prvním patře *vždycky* hrála televize. Z věčně otevřeného okna se ven linul britský sitcom s chrastivou zvukovou stopou a vítal Winstona, když přicházel ke svému domu číslo 79, který stál naproti přes ulici.

Když se v zorném poli objevily jeho vstupní dveře, představil si sám sebe před šesti lety, jak prochází touhle ulicí, aby se na dům poprvé podíval. Lewis, který byl tenkrát jen Winstonův kolega, měl k dispozici volnou ložnici, protože se jeden z jeho původních spolubydlících odstěhoval.

„Nechceš snad navždycky bydlet u tetičky, ne?“ poznamenal.

To Winston opravdu nechtěl. Teta v Harrow byla vzdálená příbuzná jeho matky. V jejím domě musel Winston dodržovat večerku a přísnou dietu, a ještě to znamenalo otravné dojíždění do práce. Tehdy tam bydlel už pět let a měl toho dost.

Lewis a Winston se poznali v práci ve stejné bance v City. Zatímco Lewis v ní byl jako doma, Winston tam nikdy nezapadl. Přestože byli každý jiný, Winstona k Lewisovi něco táhlo. Lewis byl rozpustilý, ale málokdy si z někoho dělal legraci a nikdy se nebral moc vážně, což se o všech Winstonových kolezích říct nedalo.

Asi tak po roce nového života jednou s Lewisem strávil polední pauzu, kdy spolu mluvili o všem možném i nemožném, počínaje

oblíbenými televizními programy a vysněnými celebritami, které by pozvali na večeri, kdyby mohli, a konče stěžováním si na šéfy a debatou o kladech a záporech kapitalistického systému. Winston pak zavolal matce a s jistotou jí oznámil: „Ma, našel jsem si kamaráda.“ Na druhém konci linky bylo slyšet, že jeho matka je na zahradě v Ahmadábádu s hlasitě skřehotajícími papoušky v pozadí. Úplně cítil ten teplý vítr, jako by tam byl s ní. „Beta – synáčku,“ odpověděla, „já věděla, že někoho najdeš. S tebou není možné se nekamarádit. Jsem na tebe pyšná.“

Jenže ani Winston nečekal, že se po pár měsících do svého kamaráda zamiluje.

„Vítej,“ pozdravil ho tehdy před lety Lewis, když otevřel dveře v čísle 79, načež zahřměl dramatickým hlasem televizního realitního agenta: „Tohle místo se může stát tvým novým domovem!“ Winstona pak bolely tváře z toho, jak se rozesmáli.

Dům vypadal jako typické staromládenecké doupě: videohry na hromádce vedle televize, laciné bytové textilie z obchoďáku TK Maxx nebo Primark, měkké hnědé polštáře a koženkové pohovky s ošoupanými područkami. Na policích na jedné straně komína od krbu byly vyrovnané řady pivních lahví a na druhé lahve portského.

„Máš rád portské?“ zeptal se Winston a pomyslel si, že je to spíš pití pro staré.

„Spolubydlící je začínající právník,“ odvětil Lewis, jako by to bylo vysvětlení.

Když mu Lewis ukázal volnou ložnici s oknem do zahrady, Winston se prudce nadechl. Na zahradě byly v plném květu broskvově bílé a jasně rudé růže a ve všech čtyřech rozích vyrůstaly tmavě šedíky a tmavě fialové komule. Zahrada byla krásná, i když poněkud zanedbaná. A vypadalo to, že zanedlouho všechno pohltní svlačec – jeho přítomnost prozrazovaly úponky, které se plazily po stvolech a výhoncích ostatních rostlin.

„Zahrada je obrovská, co?“ poznamenal Lewis. „Ptal jsem se, proč tu není plot, můžeme se klidně dostat k sousedovic zadnímu vchodu do kuchyně. Domáci říkal, že zahrada je společná. Nějaká divná klauzule v listu vlastnictví nebo tak něco, ale ve vedlejším domě teď nikdo nebydlí. Myslím, že je na prodej. Což znamená, že zahrada je prozatím prakticky celá naše. Ještě jsme tam nic neudělali, ale chystáme se pořídit nějaké piknikové stolky, abychom tu mohli pořádat party a tak. Akorát jsme se k tomu ještě nedostali.“

Winston se znovu rozhlédl po místnosti – díky bílým stěnám a velkému oknu byla vzdušná a jasná. Police byly prázdné, jen je zaplnit. Případalo mu, že to je příležitost k novému životu. „Moc se mi tu líbí,“ prohlásil a bylo rozhodnuto. Stěhoval se.

Žili takhle pár měsíců každý ve svém pokoji ještě s právníkem Justinem, Lewisovým kamarádem z univerzity, dokud se Justin neodstěhoval ke své přítelkyni.

„Co myslíš? Možná, že... že bychom nikoho dalšího ani nemuseli hledat. Vůbec se mi nechce řešit pohovory s možnými spolubydlícími,“ svěřil se Lewis jednoho dne ve své podkrovní ložnici, když seděli pod střešním oknem přitisknutí k sobě a pili víno z hrnků.

„Vážně?“ odpověděl Winston a pohlédl na Lewise. „Jen my dva?“

„Jen my,“ přikývl Lewis.

„No, asi to můžeme zkusit a uvidíme,“ odvětil Winston s rozechvělým pocitem.

Během následujících dvou měsíců se sblížili ještě víc. Winston trávil míň večerů u sebe v ložnici a víc času v Lewisově podkrovním pokoji. Z jeho okna bylo vidět celé město. Celý svět.

Asi po roce společného života jednou Winston zastihl Lewise v kuchyni, jak krájí cibuli na svou speciální boloňskou omáčku. „Chci skončit,“ prohlásil Winston a Lewis se na něj podíval s nožem na prkénku a panikou v očích.

„S námi?“ zachvěl se mu hlas.

Winston se zajíkl. *S námi*. Nikdy spolu nemluvili o konceptu *my* – zcela plynule se z nich stal pár, aniž by to museli vyslovit nahlas. Když uslyšel, jak to Lewis vyřkl, poprvé si uvědomil, že se mu to všechno jenom nezdá.

„Ne,“ usmál se. „S prací.“

Lewis přikývl a vrátil se ke krájení cibule. Na rtech mu zahrál úsměv a uvolnil se v ramenou. Lewise nedávno povýšili a on teď neochvějně mířil na životní dráhu bankéře. Naopak Winston hledal jakoukoli výmluvu, aby mohl z této dráhy vyskočit. Chtěl najít něco jiného, nějakou jinou roli, která by mu vyhovovala víc.

„Víš, co chceš dělat?“

„Ještě ne,“ polkl naprázdno Winston. Neměl žádný plán – a matka mu přece kladla na srdce, aby měl *vždycky* nějaký plán. „Ale nemůžu to vydržet. Víš, že to tam nenávidím. Není to můj sen, to můj táta to chtěl.“ Winstonovi vstávaly vlasy hrůzou na hlavě, když pomyslel na všechny ty peníze, které musel otec zaplatit, aby ho sem dostal, aby svému synovi zajistil možnost žít život v londýnském City, který pro něj naplánoval. „Najdu si nějakou brigádu, než na něco přijdu.“

„To je v pohodě,“ přikývl Lewis a usmál se na něj. „Musíš udělat to, co je pro tebe správné. Život je moc krátký, Winstone. Můj nový plat pokryje většinu nájmu a navíc mi vypomáhá táta, takže si náklady můžeme rozdělit podle příjmu. To půjde.“

Winstonovi se v hlavě rozeznělo matčino varování, že se nemá nikdy spoléhat na cizí peníze. A věděl, že to je moc: dům se třemi ložnicemi jen pro dva. Bylo to výstřední. Vždyť jim bylo kolem pětadvaceti: všichni ostatní žili v kumbálu nebo si s lidmi, se kterými se nikdy nechtěli skamarádit, pronajímali obří dům, zamořený myšmi. Matka měla pravdu, jenže tohle byl Lewis. Tohle bylo *my*.

Když se na začátku ucházel o místo v Salově krámku, bylo to dočasné řešení. Příhodné. Jen dvě minuty cesty. Příležitost vydělat nějaké peníze, zatímco bude přemýšlet, jaký bude jeho další krok. Jenže práce se Salem a Angelou mu přinesla novou rodinu a on pomalu začínal mít pocit, že by sem, do tohoto města, nad rámec svého života s Lewisem, mohl přece jenom patřit.

Práce to byla těžká a únavná. Po dlouhých směnách ho bolely nohy a večer vždycky rovnou usínal. Ale připadalo mu, že má blíž k lidem. Už netrávil čas v kanceláři ve dvanáctém patře bez možnosti porozumět lidem, se kterými ji sdílel. Už neshlížel na město shora.

Jenže zatímco Winston vyladil životní rovnováhu s prací, kterou miloval, navíc s výhodou, že si ji mohl vybrat, Lewis svou rovnováhu začal ztrácet. Jeho pracovní doba byla stále delší a delší a Winston si uvědomil, že sám sice má víc času, ale nemá ho s kým trávit.

„Zaprodal jsi svou duši,“ chtělo se mu říct. Jenže Lewisova práce znamenala, že Winston mohl žít tak, jak chtěl, takže mu nakonec nikdy nic neřekl.

Posvítil si na klíčovou díрку telefonem, strčil klíč do zámku a otevřel dveře. „Haló? Lewisi?“ zavolał spíš s nadějí než s očekáváním. Z vnitřku temného, tichého domu nepřišla žádná odpověď.

Kdysi dávno, v těch raných, zamilovaných dnech, vyvolalo otevření dveří jiskru radosti. Když dřív Winston vkročil dovnitř, cítil se v bezpečí ve světě, který si spolu s Lewisem pro sebe vytvořili, se sbírkou pitomých magnetů na lednici, s botami, které vypadávaly z botníku v předsíni, s fotkami z výletů do Říma, Florencie či Paříže na krbové římse. Došel vždycky do kuchyně,

kde Lewis právě oběma naléval víno, zatímco jeho slavná boloňská omáčka (nic jiného uvařit neuměl!) vesele bublala na sporáku. Bylo to všechno, po čem zoufale toužil, aniž by si to dřív uvědomoval.

Dnes, v den jejich výročí, si nic nepřál víc než tyhle chvíle znovu vrátit. Chtěl Lewise. Jenže když vstoupil do domu, narazil akorát nohou do krabice na vstupním schodu: RYCHLE VYŘÍDIT bylo načmáráno na jejím boku. Původní adresa byla nedbale přeškrtnána.

Blíž k Lewisovi se dneska nedostane.

Zvedl krabici, donesl ji na kuchyňskou linku a položil vedle svého dárku pro Lewise.

Uvnitř byla sada svíček Yankee Candle, lahev Veuve Clicquot a vzkaz na papíře vytrženém z linkovaného sešitu.

W., stálo na něm Lewisovým roztěkaným, pokrouceným písmem, všechno nejlepší k výročí, lásko! Dneska budu v práci dlouho. Promiň, že nemůžu být večer s tebou, ale tady máš něco, aby sis náš večer užil. Miluju tě, tvůj L. xxx

Winston šampaňské okamžitě otevřel a takřka si ani nevšiml, jak špunt vyletěl ven. Lokl si rovnou z lahve a čekal, až něco pocítí.

Pomalu došel do obýváku. Pouliční lampy zalévaly prázdnou místnost i nábytek přízračným zlatavým světlem. Zadíval se ven na dokonalý živý plot před číslem 80 na protější straně ulice a na naleštěnou červeno-bílou dlažbu, která vedla k lízátkově červeným vstupním dveřím. Dokonce až sem byly slyšet pronikavé hlasy z televize v čísle 68. Bude i jeho život jednou stejný? Bude sedět před televizí od rána do večera den za dnem a jeho jediným kontaktem s venkovním světem bude pramínek vzduchu proudící pootvřeným oknem?

Pak si všiml dvou lidí ze čtyřgenerační rodiny, která žila v čísle 78, v domě stejně velikém jako byl ten jeho a Lewisův. Matka a dospělá dcera odemykaly vstupní dveře, náruče plné nákupních

tašek a velkých pětilitrových lahví kuchyňského oleje: nakupovaly pravidelně u Sala, ale Winston nevěděl, jak se jmenují. Často slyšel pláč dítěte, při kterém se vždy ozvalo volání jamajské prababičky, dožadující se, aby to dítě někdo uklidnil. Winston se vždycky usmál, když je slyšel, protože mu to připomínalo jeho vlastní dětství, když žil s babičkou v Indii.

Byli tu lidé jako ten muž v červených kalhotách z čísla 80, jehož perfektně zastřižený živý plot skrýval dokonalý a nákladný život před zbytkem světa. Jako by křičel: „Můj život je tak dokonalý, že mám čas na to, abych tenhle plot stříhal každý týden, nebo za to aspoň někomu platil.“ Byly tu ale i rodiny jako ta z čísla 78, u kterých si uměl představit, že tu žijí už po celé generace, zatímco jejich sousedství se neustále proměňuje. A pak tu byli lidé jako on, žijící v cizím domě a držící se životního stylu, který by si nikdy nemohli dovolit.

Bublínky ho šimraly vzadu v krku. Winston odstoupil od okna a prošel s lahví v ruce prázdným domem. Vyšel na zahradu a doploužil se do vzdáleného pravého rohu k velikánskému eukalyptu, za který mu Královna ze Sáby zastrčila dřevěné křesílko, aby se na tu *obavnost* nemusela dívat. Od té doby, co sem Bernice přišla, už neměl na zpustlé zahradě chvíli klidu. Byl tu nechtěný a nevítaný stejně jako krysy a lišky, které přes ni probíhaly. Vytrhl zapasované rozviklané křesílko zpoza stromu a donesl ho do samého středu zahrady – jako takovou malou rebelii. Přejel zrakem po nápisu *Vlastnoručně vyrobil Prem*, který byl ze zadu neobratně vyrytý do dřevěného rámu. Ztěžka dosedl, šampaňské vyšplouchlo přes okraj hrdla a lepkavě mu stékalo po ruce.

Winston svou práci miloval. A bylo toho tolik, co měl na tomhle městě a téhle čtvrti rád. Proč měl však stále pocit, že mu něco chybí? Zatímco mu noční chlad zalézal pod bundu a štípal ho do kotníků, přemýšlel, jestli se ten pocit domova někdy v dohledné době vrátí.

Naslouchal vzdálené kakofonii sirén a troubících aut na Stoke Newington Road, přerušovanému hovoru lidí, kteří procházeli podél zahradní zdi, a vdechoval vůni smažené cibule a česneku, jak si sousedi připravovali večeři. Winston držel lahev Veuve Clicquot pevně v ruce a kolem dokola ho obklopovaly známky života.

Tak proč se cítil osaměleji než kdy dřív?

Winston

Září 2018

PO NEKLIDNÉ NOCI VSTAL Winston brzy. Celou noc se při sebe-menším zvuku budil, protože doufal, že to znamená, že je Lewis doma. Jenže se neozvalo žádné otočení klíče v zámku, žádné zaskřípání podlahy ani zašustění příkrývky, které by naznačilo Lewisův návrat. Zůstal celou noc v práci. A Winston se snažil ignorovat tu olověnou tíhu, která se mu rozprostřela v žaludku.

Opřel se pažemi o parapet. Město pod ním se probouzelo a noční obloha vyklízela prostor novému dni. Z mnoha oken se do ulic rozlévaly obdélníky teplého žlutého světla: ložnice, chodby, obývací pokoje. Komíny a šikmé střechy oddělovaly obytné oblasti od zbytku města, kde převládaly věžáky, kanceláře, světla v mrakodrapu Shard a jeřáby chystající se stavět další budovy. Winston si proti tomu všemu připadal maličký. Taková tečka v krajině života.

Zrovna se zhluboka nadechl, usrkl teplý čaj a v ústech pocítil hořkou chuť rána. Vtom zahlédl jasně růžovou skvrnu, která se pohybovala po zahradě, něco drmolila a při tom dupala.

„Do prdele!“ zaslechl vzápětí tu Skvrnu ze Sáby. Nahlas vykřikovala sprostá slova a její frustraci podtrhovaly duté zvuky dřeva a cinkání kovu, jak na zahradě zápasila s nějakým neživým předmětem.

„Hej!“ křikl dolů; úplně zapomněl na spící sousedy. „Co to tam krucinál provádíte?“

Královna ze Sáby se žlutými gumovými rukavicemi na ruku, v růžovém froté županu a v béžových, kožešinou lemovaných bačkorách zvedla jeho dřevěné křesílko a držela ho od sebe tak daleko, jak to jen šlo.

Winston zabouchl okno a seběhl i s čajem v ruce co nejrychleji po schodech dolů.

Ranní klid byl tentam.

V kuchyňských dveřích se zastavil, zhluboka se nadechl, pokusil se nasadit co nejvíc neutrální výraz a naklonil hlavu na stranu. Bylo to tentýž postoj, který zaujímal jeho matka vždy, když byl přistižen, jak se snaží dostat do plechové krabice se zbytky dho-kri, k plechům na kuchyňské lince s chladnoucím handvo nebo propašovat hrst s láskou rolovaných khandvi z lednice.

„Můj syn si s tím hrál!“ vyštěkla Bernice, když Winston otevřel dveře dokořán a vyšel v pantoflích ven, „a přitom to vypadá, že se to každou chvíli rozpadne na prach.“ Přejela Winstona pohledem. „Je to nebezpečné,“ dodala ještě.

„To je *moje* křesílko,“ odvětil stroze. Vybavil si přitom vzadu vyrytá slova *Vlastnoručně vyrobil Prem*, ať už to byl kdokoli. Cítil, jak pevně sevřel hrnek v dlaních, až to pálilo.

„Očividně,“ odmlčela se kvůli dramatické pauze a položila křesílko na chvíli na zem. „Ale tohle je *společná* zahrada, i když mi to fakt vadí, takže všechno vaše, co se rozpadá nebo je nebezpečné, se týká i mě a mého syna. Tenhle prostor pro něj musí být bezpečný a vy mi v tom nebudete bránit.“

Znovu křeslo ztěžka zdvihla a vyrazila ke svým kuchyňským dveřím, čímž donutila Winstona vyjít na terasu, aby mu nezmi-zela z dohledu.

„A kam s ním teď jako jdete?“

„Jdu to hodit do popelnice,“ odvětila, procpala křesílko do domu a zabouchla za sebou. Tabulky skla ve Winstonově kuchyňském okně zadrnčely. Její okno se naproti tomu ani nehnu.

„K čertu,“ sykl si Winston pro sebe. Bublal v něm tichý vztek. Prošel domem ke vstupním dveřím a otevřel je dokořán. Královna ze Sáby, přesně jak vyhrožovala, strkala jeho dřevěné křesílko do velké černé popelnice, kam se jeho rám sotva vešel. Se samolibým pohledem se ohlédla přes rameno a odpochoďovala zpátky dovnitř.

Winston chvíli počkal, přičemž tiše zuřil, a potom nakráčel k Bernice na předzahrádku a bez zaváhání vytáhl křeslo z popelnice ven. Pohyb závěsu v obývacím pokoji mu prozradil, že ho Bernice sleduje, ale pokud se Winston dostane s křesílkem zpátky dovnitř dřív, než ona dokáže odemknout všech dvacet zámků na vstupních dveřích, bude v pohodě.

Rychle šel zpátky do domu, i když váha křesla mu to trochu ztěžovala. Zamířil opět na zahradu. Znalecky se proplétal mezi hromádkami bláta a kočičinců, zatímco mu pod nohama chrástilo spadané listí, a zamířil rovnou k rozpadající se kůlně v levém rohu, kde křesílko bezpečně uložil pod přístřešek.

Pak se zastavil a nakoukl do kůlny oknem, které bylo zastřešené zelenkavým prachem. Nade dveřmi visel oprýskaný nápis. Pamatoval si ho už z prvního týdne, co tu bydlel. Už tenkrát byl zašlý, ale slova *Zahradní domek* v odlupující se žluté a modré barvě byla čitelná. Kdysi dávno někdo tomu nápisu, celé této kůlně, očividně věnoval péči. Kdo to byl? Byl to Prem? Člověk, který vyrobil to křeslo?

Jeho matka měla na zahradě taky takovou kůlnu. Byla natřená jasně oranžovou barvou, aby vynikla na pozadí bujně zelené mladého banyánu – fíkovníku bengálského – a banánovníků, které rostly hned vedle ní, a okrasných travin, jež se kolem vlnily ve větru. Uvnitř si po celé délce kůlny rozvěsila poličky s háčky

a věšáčky, aby měla veškeré nářadí hezky zorganizované. Udělala si dokonce i seznam.

Když nahlížel skrze zeleně zamlžené okénko do kůlny, představil si matku, jak si vybírá nářadí pro dnešní den. Za celou dobu, co tady bydlel, nikdy nevkročil dovnitř, ačkoli byl zrezivělý visací zámek odemčený. Viděl nářadí, kropicí konve, rukavice i staré zahradnické nůžky. Představil si, jak se Prem, nebo kdo tady bydlel, o to všechno stará, přesazuje rostliny a pečuje o zahradu, kterou Bernice a Winston používají jako bojiště. A znovu viděl matku, jak vychází ze své kůlny s košíkem plným nářadí a s úsměvem na tváři, připravená na den práce na zahradě. Winstonovi narostl v krku knedlík.

O pár hodin později mu zabzučel telefon na konferenčním stolku. S trhnutím se probudil a chvíli mu trvalo, než si uvědomil, kde je. Musel si zdímnout. Obličej jeho sestry, matky a otce se na něj smály, jeden druhého objímal na rodinné svatbě a jejich slavnostní oblečení zářilo na slunci. Ale byla to jen fotografie na krbové římsě v obývacím pokoji. Venku se po ulici řítily auta, děti na kolech na sebe pokřikovaly, mladé ženy křičely do telefonu na kamarádky věci jako: „Co si, do prdele, myslí, že dělá?“ a „Beruško, tohle ti fakt sluší, určitě si to vem. Bude hrozně žárřit.“

Ozvalo se další zabzučení, takže se Winston zvedl z pohovky a sáhl po telefonu. Už bylo deset hodin. Bodlo ho u srdce. Ale nebyl to Lewis, kdo mu psal. Byla to další zpráva od jeho sestry Ruth.

Máš čas na videohovor? Děti by tě rády viděly. Pořád se ptají na strýčka Winstona. xxx

Začal psát. Nejprve něco obyčejného jako *ano, jasně!*, ale pak si představil, že uvidí její tvář a její děti – lidi, které miluje –

a najednou nemohl přijít na to, co napsat. A kdyby mu Ruth položila tu jednoduchou a samozřejmou otázku: „Jak se máš?“, co by jí odpověděl? Kdyby byl s ní, mohl by si ji k sobě přivinout a jediným objetím vyjádřit všechno, co potřeboval. Kdyby ji pořádně viděl, možná, že by jí dokázal nějakým způsobem sdělit, co se s ním děje. Ale copak by dokázal slovy vyjádřit to, na co myslí a co cítí, když je dělí tisíce mil? Když tomu sotva rozumí on sám?

Položil telefon zpátky na stůl displejem dolů a snažil se ze všech sil ignorovat sevřený žaludek.

Cvak, žuch. Winston zaslechl, jak na rohožku dopadla pošta, a o pár vteřin později proplula za oknem obývacího pokoje postava. Normální pošta měla přijít až za několik hodin, to věděl zcela jistě. Nejspíš to tedy byla nějaká nevyžádaná pošta – jedna z těch obálek plných zbytečných zahradnických letáků.

Cítil, jak mu horko zase stoupá do tváře, tak vstal a zamířil ke dveřím. Měl pravdu. Jenže tentokrát se obálka roztrhla a fotografie náprstníků a dalších květin v živých zelených, růžových a oranžových barvách ležely vysypané na rohožce. Sesbíral listy papíru do ruky a jeden si prohlédl blíže.

Hmm. Tohle *nebyl* obyčejný leták.

Na fotografiích byli lidé, kteří si povídali a smáli se, přičemž na sobě měli retro oblečení, takže vypadali, jako by vypadli z osmdesátek. Některé letáčky byly dokonce navrženy tak, že vypadaly jako novinové titulky. Na jednom z nich stálo: *Komunitní zahrada Eastbourne Road.*

Byl to snad nějaký promyšlený marketingový trik? Zíral na fotografie, na ty obličejy a pátral po nějaké nápovědě. Na okamžik se jeho oči zastavily na jedné tváři – byl si jistý, že ji poznává.

Tečky inkoustu vytvořily obličej ženy, který byl důvěrně známý. Byla to máma?

Ne. Jak by mohla. Ošálila ho jeho představitost.

Chvatně shrnul letáčky na hromádku a hodil je na telefonní stolek ke zbylé poště. Pak vyběhl ven ze vstupních dveří, aby se podíval, jestli tam ten doručovatel ještě není. Nikde nikdo, jen na konci ulice jedna starší paní s vlasy v síťce. Žádný mladík, najatý na to, aby lidem házel letáky do schránky.

Podíval se doleva, znovu doprava a pak zařval: „Přestaňte mi házet do schránky nevyžádanou poštu!“ Přesně v tom okamžiku zahlédl muže v červených kalhotách z čísla 80 s břichem přitisknutým na okně a připraveným telefonem. Winston úplně viděl tu stížnost: „Vzteklý hnědý muž v županu, něco po třicítce, z čísla 79 se zašlými zelenými dveřmi a zanedbanou předzahrádkou křičí na nikoho. Nejspíš je vyšinutý. Nutné ihned vyšetřit.“

Aniž by se ohlédl, popadl Winston klíče a teatrálně za sebou zabouchl dveře, před očima stále obličej z fotografií.

Winston

Září 2018

„VINCI!“ JENNY TLAČILA CHODÍTKO ze Salova krámku. Dlouhé šedivé vlasy měla stažené látkovou gumičkou s leopardím potiskem do vysoko vyčesaného drdolu, na sobě měla koženou bundičku s červeno-zelenou hedvábnou šálou kolem krku. „Dneska máte lenivé ráno, co?“

Winston si uvědomil, že má na sobě župan a pantofle. „Proboha, to ne.“

„Netrapte se, milánku,“ odvětila. „Každému se to někdy stalo, tedy mně ne. Když vycházím z domova, tak vždycky vypadám miliónově, ale...“

Než to stihla doříct, vrazil Winston do krámku a zamířil do uličky s různým zbožím, kde Sal skladoval plastové šálky, džezvy, zavírací misky na ukládání potravin, samolepky na nárazníky a, což bylo teď nejdůležitější, pasivně agresivní samolepky na poštovní schránky se špatným pravopisem: ŽÁDNÁ NEVYŽÁDANÁ POČTA nebo LETÁKI PROSÍM.

Popadl tu první, kterou viděl. U pokladny si ho Sal změřil stejně zvědavým pohledem jako ten muž za oknem v čísle 80, jen s větší špetkou laskavosti v očích.

„Všechno v pořádku, synku?“

„Jo, jenom mi pořád chodí hrozně moc otravné nevyžádané pošty,“ povzdechl si Winston s pohledem upřeným na samolepku položenou na pultu.

„Tyhle nálepky jsou *velice* dobrý odstrašující prostředek,“ přikývl Sal. „Navrhuje je bratr švagra nejlepšího kamaráda mého bratrance, víš? Jsou dobře vymyšlené. A je hezké podpořit rodinný podnik. Koneckonců, něco se s tím musí dělat! Všichni už máme plné zuby těch, kteří tvrdí, že všechny naše trable se vyřeší, když zavoláme na nějaké číslo, nebo nás nutí zamluvit si nějaké ošklivé místo na večírek s padesátiprocentní slevou. Večírek jsem nepořádal už roky, a pokud bych ho pořádal, konal by se samozřejmě tady!“ prohlásil Sal. „Angela chce vlastně příští rok uspořádat oslavu svých pětapadesátin...“

„Ano,“ přitakal Winston, ačkoli mu ve skutečnosti byly letáky s reklamou na večírky celkem ukradené. Prostě se jen nechtěl dívat na fotografie rozkvetlých zahrad, když ta jeho vypadala příšerně a když jediná, po které toužil, byla ta matčina, a to i s matkou. Jenže to nebylo možné.

„Já se tady vykecávám,“ zasmál se Sal sám sobě, „a zapomínám na tebe. Nechceš dneska přijít na večeři, synku?“ Sal natáhl ruku, aby ji položil na tu Winstonovu. Od kohokoli jiného by mu to gesto přišlo zvláštní, ale Sal byl jako vlastní otec.

Winston sice matce nikdy neprozradil, že odešel z místa v bance – obával se, že by se v něm zklamala a byla by smutná, že přestal žít život, který mu otec naplánoval –, ale alespoň jí nelhal, když se ho vyptávala: „Máš kolem sebe lidi, kterým na tobě záleží?“

Ve vsi upřímnosti mohl odpovídat kladně, protože během posledních pár let se Sal stal Winstonovou rodinou.

„Dneska ne, Sale,“ odmítl. Pod Salovou teplou, ztvrdlou dlaní roztál a snažil se nedat na sobě znát sebelítost. „Ale děkuju!“ dodal.

Se samolepkou v ruce pospíchal zpátky po Eastbourne Road, aby byl doma dřív, než ho Královna ze Sáby načapá venku v županu.

„Hej!“

Winston se zarazil a podíval se přes ulici, odkud se hlas ozval.

Nebyla to Královna ze Sáby. Byl to Lewis. Měl na sobě elegantní džíny, nažehlenou bílou košili a tlustý svetr přehozený přes ramena.

„Vrátil ses,“ řekl Winston a ze všech sil se snažil, aby to nevyznělo nevěřičně. Byl v práci celou noc, v den jejich výročí, a jediné, na co se zmohl, bylo *hej*?

Pak si všiml sportovní tašky v Lewisově ruce.

„Zrovna jsem se vrátil z práce,“ Lewis se ohlédl směrem k domu, „a hledal jsem tě. Teď jsem mířil do krámku podívat se, jestli tam nejsi. Vyzvedl jsem si věci, mám přece pár dní volno na náš výlet k výročí.“ Winston se na něj podíval s prázdným výrazem, pak sjel pohledem na tašku. Všiml si Lewis vůbec dárku ležícího na kuchyňské lince?

„Říkali jsme, že pojedeme na návštěvu k Therese a že společně strávíme pár dní v Oxfordu. Říkals, že si vezmeš u Sala volno, ne?“

Winston frustrovaně zavřel oči a stiskl je tak silně, že viděl za víčky jen černou tmou. Ten výlet před pár týdny zběžně probírali, ale Winston pro to nic neudělal, protože nedokázal uvěřit, že by si Lewis opravdu vzal volno.

„Pojedeš?“ Lewis se na něj zadíval s nadějí a mírným úsměvem. Winstona bodlo u srdce – ten úsměv, pokaždé ho dostane. Jenže copak mohl Lewis očekávat, že Winston v mžiku všeho nechá, aby odjel za Theresou, když se ani neobtěžoval včera večer ukázat?

„Promiň,“ odpověděl Winston.

Myslel to upřímně. Mrzelo ho to, protože věděl, že by mu Sal dal volno bez mrknutí oka, a protože se nedokázal přimět k tomu, aby ho o to vůbec požádal. A jakkoli chtěl říct ano – jakkoli chtěl

padnout Lewisovi do náruče, předstírat, že je najednou všechno v pořádku, posadit se do vlaku a hrát hry, zatímco kolem nich budou ubíhat pole, posedět s Theresou a Lewisem v hospůdce, snažit se držet krok s jejich soukromými žerty a vykládat vtípky o své práci a zákaznících z krámků, jen aby je pobavil – jediné, co z něj vypadlo, bylo: „Úplně jsem se Sala zapomněl zeptat a teď ho dost dobře nemůžu nechat ve štychu. Pozdravuj Theresu.“

Lewis přikývl a beze slova jej přitáhl k sobě. V tichu, které mezi nimi zavládlo, bylo patrné Lewisovo zklamání a Winston přemýšlel, proč je znát vždycky mnohem víc než to jeho. Poprvé po dlouhé době vdechl vůni Lewisovy kolínské. Většinou zachytil jen její záchvěv, který za sebou Lewis zanechal, když pospíchal ven ze dveří.

„Uvidíme se teda, až se vrátím, a pořádně to oslavíme. Chybíš mi,“ řekl Lewis a políbil ho.

„Všechno nejlepší k výročí,“ zašeptal Winston do ztracena.

Když nálepkou ŽÁDNÁ NEVYŽÁDANÁ POČTA nalepil na schránku, vrátil se Winston zpět na své místo u kuchyňských dveří a vyhlédl na zahradu. Představil si svou matku mezi tím plevelem, listím a blátem a jeho srdce po ní bolestně zatoužilo.

Buch! Nějaký pták, drozd nebo špaček – nepoznal ho – zničehonic naletěl s hlasitým bouchnutím přímo do sousedního okna. Nově osazené sklo bylo tak čisté a čiré, že bylo takřka neviditelné. Srdce se mu rozbušilo a cítil, jak mu začalo tepat ve spáncích; myšlenky na matku a překvapení s ptákem se mu za očima propojily. Zprudka otevřel kuchyňské dveře, aby se podíval, a tam na zemi ležel menší hnědý ptáček bez známek života.

„Bože, bože,“ zamumlal. Totéž už zažil jako malý chlapec. Ruth tenkrát vykřikla, rozhodila paže a nemohla se nadechnout. Obličej plný hrůzy. Máma ihned vyběhla ven a vzala drobného ptáčka do dlaní. „Winstone,“ řekla rozvážně uklidňujícím hlasem, „zajdi do kůlny a přines lopatku. Na nějakém hezkém a zastrčeném místě vykopej díru. Někde, kde by ten ptáček mohl v klidu spát.“

Vzduch mu začal připadat lepkavý, zadržával se mu v krku, ale Winston neplýtvat časem a poslechl matčiny instrukce, vyřčené před mnoha a mnoha lety. Rozběhl se přes zahradu, skočil do kůlny, přitom zapomněl na krysy, myši a kdovíco ještě by tam mohlo být, a popadl první náčiní, které našel. Velkou zrezivělou lopatu.

„Zabalíme ho do kapesníčku a najdeme pro něj tiché místo k odpočinku.“ Matčin hlas zněl jako píseň ve větru.

Stejně jako malý Winston, i dospělý Winston doběhl do kuchyně pro utěrku, aby do ní ptáčka zavinul. Nevážil víc než pírko, tělíčko ztuhlé, ale krásné. Vnímal jemnou křivku jeho křídel, jak se peříčka překrývala, a složitou kresbu a nadýchané chmýří na hrudi vytvářející nádhernou mozaiku. „Už je to dobrý,“ řekl. Položil ptáka zabaleného do utěrky u kůlny na zem a o kousek vedle začal kopat.

Cítil, jak lopata narazila celou vahou na těžkou, jílovitou zem. Každý náklad hlíny mu napínal svaly na pažích, v ramenou, ale byla to vítaná bolest. Slyšel každé škrábnutí kovové části, jako by narážela na jeho vlastní kosti. Hromádky zeminy házel kousek nalevo a každé žuchnutí hlíny mu v uších znělo, jako by pohřbíval sám sebe, ukrýval se před okolním světem. S každým pohybem měl pocit, že se ztrácí. S každým pohybem přijímal nečekanou úlevu.

Jak kopal hlouběji a hlouběji, měl pocit, že se propadá do země, do díry, že se noří přímo do středu světa.

Aby ho už nikdy nikdo neviděl.